

# PUBLICACIONS URV

PUBLICACIONS DE LA UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI | [www.publicacions.urv.cat](http://www.publicacions.urv.cat)



«Dona amb tauletes i llapis encerats», fresc sobre Gesso. Museu Arqueològic Nacional de Nàpols

# ATENE

AROLA EDITORS

Aquesta col·lecció té l'objectiu de contribuir a l'assaig en llengua catalana en una temàtica que s'especialitza en estudis de les dones, gènere i feminisme. Aprofundir en la memòria col·lectiva, conrear la perspectiva crítica de la realitat, avançar en el reconeixement de les diferències, apostar per la igualtat ente les persones, constitueixen el eixos interdisciplinari de la sèrie dirigida per Montserrat Duch Plana, catedràtica d'Història Contemporània de la URV.

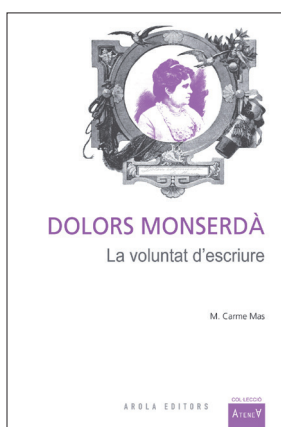


## **Dones públiques** **Política i gènere a l'Espanya del segle xx**

MONTSERRAT DUCH  
Atenea, 1  
ISBN: 8496366782  
Català · 330 pàg. · 2005



“Escriure la història de les dones és una tasca complexa, no exempta de contradiccions, com ho mostra aquest excel·lent estudi de Montserrat Duch. Entre els problemes que se’ns presenten en voler escriure-la hi ha el fet que, si seguim els criteris d’una historiografia tradicional que es planteja generalment com a objectiu el de mostrar-nos la vida de l’Estat a través de les seves institucions i dels seus dirigents, ens veuríem obligats a defugir aquesta part de la història a la d’una exclusió gairebé general. Ho mostra prou l’autora amb la recuperació de «les dones públiques» a l’Espanya del segle xx, que no solament són poques, sinó també marginades.” *(Del pròleg de Josep Fontana)*

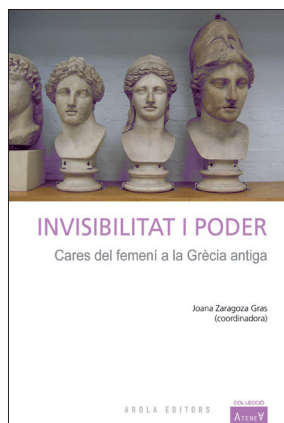


## **Dolors Monserdà** **La voluntat d'escriure**

M. CARME MAS  
Atenea, 2  
ISBN: 9788496639348  
Català · 312 pàg. · 2006



A través de la lectura dels textos publicats i dels textos epistolars i personals i ineditats, l'estudi entra en els motius pels quals i per als quals va escriure Dolors Monserdà, una dona que descobreix de ben jove la facilitat d'escriure i que, en un joc d'aptituds i d'actituds, manté fins el darrer dia la necessitat de posar sobre el paper tot allò que pensa i sent. M. Carme Mas ofereix les claus d'interpretació de l'obra de Dolors Monserdà com la resultant d'una dualitat enfrontada: sensibilitat-ideologia, abandament-serenitat, impuls-reflexió, d'una banda, i, de l'altra pel fet que l'autora no escriu per a ella mateixa, pel mer procés creatiu i artístic sinó que escriu per a uns lectors, especialment lectores, d'un temps i un espai concrets, el darrer quart del segle XIX i el primer del XX, un moment en que la presència de la dona en el camp de la literatura era tímida i testimonial.



## Invisibilitat i poder Cares de la feminitat a la Grècia antiga

A CURA DE JOANA ZARAGOZA GRAS

Atenea, 3

ISBN: 9788496639973

Català · 296 pàg. · 2007



Aquest llibre no pretén ser un estudi exhaustiu de la condició femenina a Grècia, sinó una manera d'introduir-nos a l'estudi del tema i de picar la curiositat d'aquells i aquelles que s'interessen per les nostres arrels i pels orígens de la situació actual de la dona. No podem oblidar que la civilització grega –i, per tant, el pensament grec– forma part de les nostres arrels, i que totes les societats occidentals han begut de les fonts gregues i romanes. Així, doncs, els estereotips de gènere han arribat fins als nostres dies i ha estat molt difícil eradicar aquells valors que han col·locat les dones sota el domini dels homes. La figura d'allò que és femení ha estat marginada de manera voluntària i pensada des de fa molts segles, i és justament en aquest aspecte que aquest llibre adquireix el seu interès. Si coneixem la situació i la imatge de la dona en el món antic, ens serà molt més fàcil entendre la situació actual. S'ha aconseguit molt, però encara queda molt camí per recórrer.



## Mestres, escoles i igualtat entre gèneres La transmissió de valors igualitaris en l'educació

FRANCESC VALLS FONAYET, IMMA PASTOR GOSÁLBEZ,

IGNASI BRUNET, ÀNGEL BELZUNEGUI

Atenea, 4

ISBN: 978-84-92408-36-8

Català · 200 pàg. · 2008



“Comencem a percebre que no solament hi havia un problema amb les nenes que va sent superat, sinó que n'hi ha també un, i molt important, amb els nens, amb la seva socialització, el fet d'haver de ser forts i implacables, d'haver de guanyar i de demostrar qui sap que... I que les nenes tenen més ganes de saber que els nens, i per això obtenen més títols, però segueixen interioritzant que s'han de subordinar als homes, que els han de cuidar, agradar, obeir, sense que això sigui recíproc.” *(Del proleg de Marina Subirats)*

# dones, gènere i feminismes

AROLA EDITORS





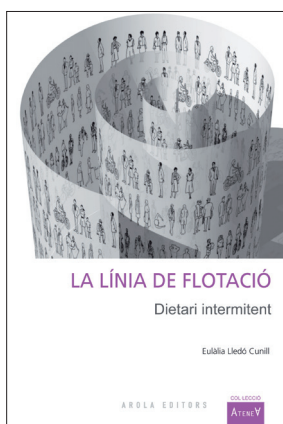
## **Maria Aurèlia Capmany** **Escriure la vida en femení**

MONTSERRAT PALAU VERGÉS

Atenea, 5  
ISBN: 978-84-92408-43-6  
Català · 216 pàg. · 2008



Una de les veus més sòlides i coherents de la història cultural catalana en la segona meitat del segle xx, tot i que heterodoxa, fou la de Maria Aurèlia Capmany (Barcelona, 1918-1991). Marcada profundament, més que per la guerra, per la victòria franquista i la repressió de la dictadura, Maria Aurèlia Capmany fou una autora literària que va diversificar els seus esforços en molts de gèneres —narrativa, teatre, traduccions, assaigs, guions radiofònics i cinematogràfics, articles periodístics, conferències— adaptant-se a tot tipus de canals de transmissió d'idees. Compromesa, a més, amb el seu temps i amb la defensa de les llibertats individuals i col·lectives, amb un tarannà polèmic, va esdevenir una figura cabdal en el pensament intel·lectual de la cultura catalana de postguerra.



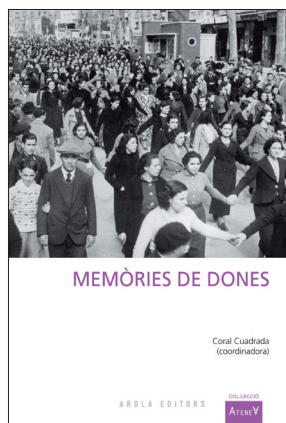
## **La línia de flotació** **Diari intermitent**

EULÀLIA LLEDÓ CUNILL

Atenea, 6  
ISBN: 978-84-92408-79-5  
Català · 200 pàg. · 2009



Aquesta obra aplega cinquanta-un moments viscuts per l'autora entre la primavera del 2002 i el desembre del 2008 que la menaren a reflexionar sobre el que veia i sentia davant la situació, el fet, l'espectacle, en què es trobava en cada moment. La sinceritat i fins i tot la intimitat nua que traspuen arriben al lector com un testimoni viu de fets majorment quotidians que sovint no provoquen cap mena de pensament en altres persones, però sobre els quals la sensibilitat de l'autora, sempre amatent a tot el que l'envolta, s'alegra o es revolta. La prosa d'Eulàlia Lledó, precisa i incisiva, i també poètica en alguns passatges, ens fa adonar que adesiara passem de puntetes per la vida. L'autora no cau en aquest parany i ens en fa confidents, ens ajuda a veure les situacions, quotidianes o no, amb unes ulleres d'un altre color, molt més viu. Els excursos que intercala en alguns relats són reflexions dins de reflexions, les quals ajuden a entendre una mica més com pensa i ens ofereixen pinzellades del que l'autora esperaria de la vida.

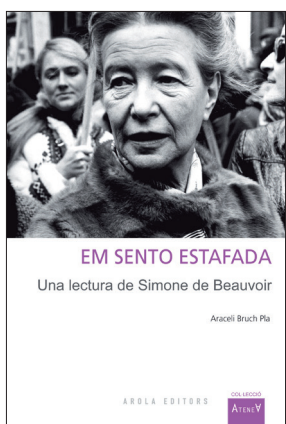


## Memòries de dones

CORAL CUADRADA MAJÓ  
Atenea, 7  
ISBN: 978-84-92839-07-0  
Català · 312 pàg. · 2009



Històricament s'ha donat poca o nul·la rellevància als treballs i tasques realitzades per les dones, des de la consideració que eren de segon ordre o poc valorades en un món patriarcal i amb preeminència de valors masculins. Però sense les accions civilitzadores de les dones, des de la reproducció fins a la transmissió de la parla i dels costums, no tindríem les societats que tenim. El fet d'ajudar a recuperar la història i la memòria femenina és igualment un acte de reconeixement i de millora de la situació actual d'homes i dones. Per tant, creiem indispensable rescatar la memòria en femení, car és una via adient per al reconeixement de moltes de les seves accions i la revalorització d'aspectes de sabers, maneres de fer i experiències que tradicionalment han estat silenciades i obviades.

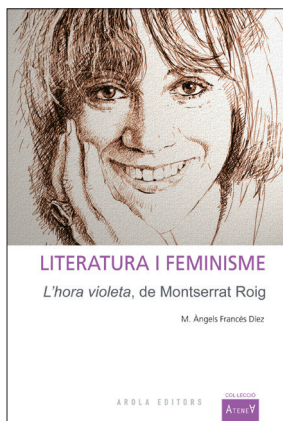


## Em sento estafada Una lectura de Simone de Beauvoir

ARACELI BRUCH  
Atenea, 8  
ISBN: 978-84-92839-23-0  
Català · 264 pàg. · 2010



“El llibre que teniu a les mans es llegeix d'una tirada gràcies a l'agilitat narrativa i a l'hàbil xarxa de l'estructura que permet seguir fil per randa la trajectòria vital i creativa d'una de les dones més remarcables i avançades del segle xx. Una dona que va lluitar tota la vida contra els convencionalismes i que va instaurar un nou modus operandi en les relacions amoroses i de parella. Més que no pas un assaig en sentit acadèmic, aquest llibre pertany al grup de llibres que agafen de bracet el personatge i passen amb la persona i la seva obra. D'aquests projectes sorgits a l'ombra de l'estimació en neixen fruits lloables, perquè l'apassionament hi queda implícit. Apassionament que l'Araceli Bruch ens transmet pàgina a pàgina i que obté el resultat previst: la lectura se t'emporta. *Em sento estafada. Una lectura de Simone de Beauvoir* no només és recomanable per la persona-lectora amb interès pel personatge Beauvoir sinó que pot interessar les estudioses, doncs el llibre ofereix una detallada panoràmica de les vicissituds personals de la Beauvoir i, al mateix temps, un repàs sencer de la seva obra.” (Del pròleg de Josefa Contijoch)



## Literatura i feminisme

### *L'hora violeta, de Montserrat Roig*

M. ANGELS FRANCÉS DÍEZ

Atenea, 9

ISBN: 978-84-92839-48-3

Català · 328 pàg. · 2010



La relació entre feminisme i literatura es manifesta en l'obra de Montserrat Roig com un impuls creatiu, a la recerca de respostes que reconcilien la vida real de les dones amb la teoria alliberadora que predica aquesta nova ètica. Aquest llibre estudia part de la narrativa de Roig des d'aquesta perspectiva, la que té en compte el gènere com a categoria problemàtica, i ho fa a una i altra banda del fet literari: es proposa llegir l'escriptora barcelonina des de la crítica literaria feminista i reivindicar-ne la importància en el panorama intel·lectual català dels setanta i els vuitanta. El llibre proporciona un estat de la qüestió inicial i, després, configura un mosaic de punts d'anàlisi des dels quals estudiar les quatre primeres obres de Roig. Perquè és justament en *L'hora violeta* (1980) on culmina una complicada teranyina argumental, temàtica i estilística que convida a parlar d'aquesta novel·la i les obres que la precedeixen com d'un cicle construït sobre l'altra història: el testimoni de les dones que, al llarg del segle xx, arrossegueu el llast d'una tradició de claudicacions i silencis i lluiten per utopies alliberadores però íntimament necessiten, encara, un príncep blau que les rescate de la soledat.



## Escriptores tarragonines

A CURA DE MONTSERRAT PALAU

Atenea, 10

ISBN: 978-84-92839-70-4

Català · 160 pàg. · 2010



En el patrimoni cultural i literari de Tarragona hi tenen un paper ben destacat les escriptores de la ciutat. I, si algunes autores tarragonines d'èpoques passades, a causa del context històric que relegava les dones a papers secundaris i subordinats, han estat oblidades i silenciades en les històries literàries, altres del present, per sort, gaudeixen d'una gran projecció nacional i internacional. Aquest volum recull aquesta riquesa i projecció actual, amb els textos en primera persona de dues autores ben reconegudes, com són Montserrat Abelló i Olga Xirinacs i, també, la riquesa d'altres temps pretèrits amb la recuperació d'escriptores més oblidades mitjançant dos estudis que tracten les trajectòries de Josepa Massanés, Antonia Opisso i Regina Opisso. El llibre es completa amb un article d'història i crítica literaria de les autores de la segona meitat del segle xx i amb un altre que va resseguint, al llarg dels segles, diverses veus femenines d'arreu que han escrit sobre la ciutat.



**Maria Magdalena, "Ecce mulier"**  
**Música, plor i èxtasi en l'adveniment del barroc**

ROSA TAMARIT SUMALLA  
 Atenea, 11  
 ISBN: 978-84-92839-83-4  
 Català · 352 pàg. · 2010



Hem mirat d'entendre el contingut del personatge de Maria Magdalena entre el Renaixement i el Barroc a partir de diferents itineraris artístics i hem fet un intent de reconstruir els fonaments del seu periple metamòrfic a través dels segles. Des de les primeres notícies que van anar configurant la llegenda medieval, hem procurat mostrar i interpretar els rostres de l'eremita il·luminada i evanescent, el de la "Dulcis amica Dei"; el de la Venus Pudica, fins arribar a la Magdalena penedida i extàtica que ens ocupa. L'hem contemplat també a partir de la seva capacitat per generar dramàtúrgia, des dels drames medievals que van restituir en ella l'antic cicle regeneratiu de la terra, a partir del seu protagonisme en els cicles de Pasqua, i és en aquest sentit coherent centrar-se en l'etapa històrica on s'ha anat consolidant la seva individualitat. Rica i polièdrica, restitueix en l'imaginari col·lectiu el sentit més primigeni de l'element sacre, lligat a la transgressió i al cicle de la vida; a la vegada, supera en clau cristiana els seus elements tràgics, amb l'ascensió moral i la vivència del trànsit.



**Maria Agnès Ribera Garau (Palma 1790-1861)**  
**La rebel·lió contra la família i el claustre**

ISABEL PEÑARRUBIA I MARQUÈS  
 Atenea, 12  
 ISBN: 978-84-8424-364-9  
 Català · 256 pàg. · 2012



Maria Agnès Ribera Garau (Palma, 1790-1861) era filla d'un ric comerciant. La seva família ordí un pla per desheretar-la i fou obligada a entrar en un convent. En el claustre va adquirir una sòlida formació intel·lectual. Va poder abandonar la clausura gràcies al decret de secularitzacions de 1821, però amb el retorn de l'absolutisme es veié obligada a exiliar-se a França. D'idees liberals, va lluitar durant 12 anys perquè l'Església li anul·lés els seus vots. Es defensà davant el Vaticà fins que li fou reconeguda la seva llibertat per la Santa Seu. D'aleshores ençà es dedicà a escriure i a protegir l'educació de les dones.



## **GYNAIKES, Mulieres** **Mirades sobre la dona a Grècia i a Roma**

A CURA DE JOANA ZARAGOZA GRAS I GEMMA FORTEA DOMÈNECH  
Atenea, 13  
ISBN: 978-84-8424-222-2  
Català · 200 pàg. · 2012



Fins no fa gaire, es veia el món clàssic des d'una mirada androcèntrica, en què el paper de la dona quedava molt desvirtuat. Cada vegada són més els estudis que intenten demostrar que, si bé la dona no va gaudir a Grècia i a Roma dels mateixos privilegis que els homes, el seu paper en aquestes societats va ser bastant més rellevant que el que ens transmeten alguns autors clàssics. Per què es creen unes determinades històries mítiques? Quins eren els rols i els espais de les dones? En quin moment de la història grega i romana van passar de l'*oïkos*, espai privat, a la *polis*, espai públic? Aquestes i altres preguntes troben resposta en el volum que ara teniu a les mans. Les i els investigadors ens endinsen en aquest món clàssic que, tot i estar molt allunyat cronològicament, ens és molt proper a causa de la pervivència d'una ideologia i d'un poder patriarcal que ens ha quedat com a llegat.

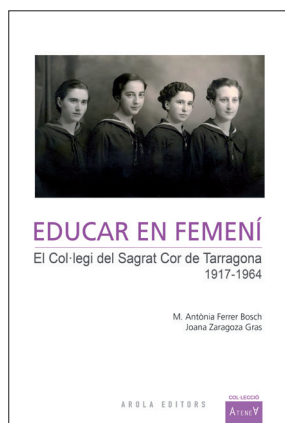


## **El gènere de la polis** **La trajectòria de les dones en el catalanisme polític**

A CURA DE MONTSERRAT DUCH PLANA  
Atenea, 14  
ISBN: 978-84-8424-235-2  
Català · 216 pàg. · 2013



*El gènere de la polis. La trajectòria de les dones en el catalanisme polític* presenta els resultats d'una àmplia i polièdrica recerca sobre els imaginaris col·lectius que han fonamentat el sexisme en la política catalana contemporània. En un ampli estudi d'ordre historiogràfic i politològic s'examina el rol de les dones des de finals de segle XIX fins a la recuperació de la democràcia i l'autogovern en la qual les Jornades Catalanes de la Dona (1976) en foren una fita ciutadana. L'obra constitueix una anàlisi qualitativa a partir de 21 entrevistes a regidores en municipis de Catalunya en les legislatures entre 1979 i 2007. El tractament estadístic de les dades quantitatives de regidores, alcaldesses, conselleres comarcals i diputades provincials mostra que, tot i la infrarepresentació femenina, s'havia produït un avenç en les polítiques de dones. I es confirma així el vell lema "les dones sabem que sabem".



## Educar en femení

### El Col·legi del Sagrat Cor de Tarragona (1917-1964)

M. ANTÒNIA FERRER BOSCH I JOANA ZARAGOZA GRAS

Atenea, 15

ISBN: 978-84-8424-390-8

Català · 384 pàg. · 2015



L'objecte d'aquest estudi ha estat revisar i analitzar l'educació i l'ensenyament impartit per part de les religioses vedrunes de Tarragona, des del 1917 al 1964. Es pretén recuperar la memòria històrica d'uns anys de dictadura que donaven poc espai a la manera d'ensenyar a les escoles. Tot i això, el mètode Montessori, o els de Pau Delclós, Joan Llongueras Badia i Jacques Dalcroze van estar presents en aquell ensenyament. Però el text també vol contribuir a treure a la llum un edifici esplèndid que va ser enderrocat per total manca d'estimació a un llegat dels arquitectes modernistes de casa nostra: Bernardo Pejoàn Sanmartí, Pere Caselles Tarrats, Josep M. Pujol de Barberà i Josep M. Jujol i Gibert. És un llibre de records de moltes i molts alumnes que han passat per aquelles aules del carrer d'August, amb voluntat de palesar un model avançat i potent d'ensenyament, en el qual prevalia la preparació de la dona per sortir al mercat laboral, evidentment immers en la ideologia pròpia d'aquella societat dominada pel dictador, però en una escola en la que s'anteposava el rendiment acadèmic a les rànries normes del comportament social del moment.



## El Maig de les dones

### El moviment feminista a Catalunya durant la Transició

MERITXELL FERRÉ BALDRICH

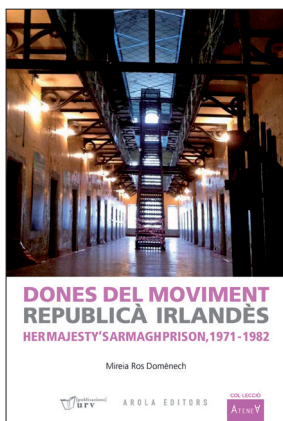
Atenea, 16

ISBN: 978-84-8424-606-0

Català · 272 pàg. · 2018



Del 27 al 30 de maig del 1976 se celebraren a Barcelona les primeres Jornades Catalanes de la Dona. Aquest és el punt de partida del llibre que teniu a les mans. Des d'aquesta data del desembre del 1975, i fins al cap de deu anys, el 1985, quan se celebren les III Jornades Estatals Feministes a Barcelona, l'autora ens presenta una anàlisi acurada, rigorosa i documentada sobre diferents aspectes de la lluita feminista a Catalunya durant aquesta dècada que són fonamentals per entendre el període de la transició des del punt de vista de les dones i, també, el moment present.



## Dones del moviment republicà irlandès Her Majesty's Armagh Prison, 1971-1982

MIREIA ROS DOMÈNECH  
Atenea, 17  
ISBN: 978-84-8424-710-4  
Català · 166 pàg. · 2019



*Dones del Moviment Republicà Irlandès* és un llibre poc usual i ho és des d'una perspectiva doble. Primer, perquè tracta l'anomenat "conflicte irlandès modern" i, segon, perquè respon a la voluntat de visibilitzar i analitzar el paper de les dones en aquests enfrontaments o, segons la seva autora, com a "activistes socials i polítics" i, sovint, com a "subjectes actius de les organitzacions armades" del republicanisme irlandès. Amb les nombroses implicacions metodològiques i temàtiques que aquest tema planteja s'ha atrevit Mireia Ros Domènech, l'autora del llibre, i ho ha fet des d'un evident repte interpretatiu: el de les entrevistes orals amb un grapat de dones anònimes que visqueren el tancament penitenciari sense judici previ o sota un règim especial a la única presó per a dones que els britànics tenien al nord d'Irlanda, la Her Majesty Armagh Prison.



## Una història de dones en lluita La conflictivitat laboral en empreses tèxtils multinacionals (1961-1980)

ÁNGELES DE LA FUENTE BENITO  
Atenea, 18  
ISBN: 978-84-8424-818-7  
Català · 118 pàg. · 2019



"La lluita que va tenir com a protagonistes les treballadores de Valmeline és un esplèndid episodi positiu de la memòria històrica. Un procés que a l'inici de la transició va demostrar la convicció i la força que podia assolir el moviment obrer com a impulsor de la dinàmica ciutadana. Que també indica el camí a seguir, si bé s'han de tenir en compte els canvis produïts en el clima laboral o la situació social. I que revela l'existència d'unes dones, normals i corrents, que van percebre la necessitat de lluitar pels seus drets i s'hi van implicar amb reflexió i persistència." (Del pròleg de Miren Etxezarreta)



## Utopies i rebel·lió

### Liz Russell, una vida acadèmica

A CURA DE JOANA ZARAGOZA GRAS

I ELISABET HUNTINGFORD ANTIGAS

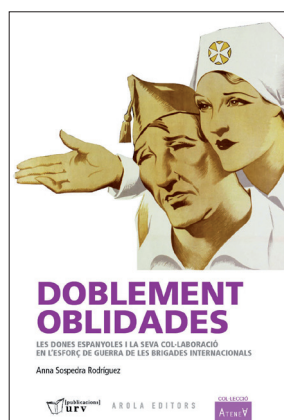
Atenea, 19

ISBN: 978-84-8424-848-4

Català, castellà · 280 pàg. · 2020



En aquesta obra, un conjunt d'estudis s'aproxima al món antic a partir de l'estudi dels harems, la prostitució, el suïcidi i la violència de gènere. Des del tractament de figures de gran relleu com Helena de Troia, l'emperadora de Bizanci Teodora, la criptògrafa Assumpta Baldrich, l'escriptora Doris Lessing i l'antropòloga Margaret Mead, ens endinsem en el lideratge, l'aportació, les estratègies de resistència i el món de dones notables. L'univers de les dones també s'aborda des del debat sobre narratives biogràfiques en clau de gènere, la salut femenina i l'educació, el món de les criades a Catalunya al segle xx i de les dones migrades en clau cinematogràfica. Altres articles se centren en el segle XXI nacionals en clau de gènere. Aquest conjunt d'articles en tribut a la professora Liz Russell l'acompanyaran en aquesta etapa de la seva trajectòria i en l'avanç dels estudis de gènere.



## Doblement olvidadas

### Les dones espanyoles i la seva col·laboració en l'esforç de guerra de les Brigades Internacionals

ANNA SOSPEDRA RODRÍGUEZ

Atenea, 20

ISBN: 978-84-8424-819-4

Català · 182 pàg. · 2020



“Cal reescriure la història dels brigadistes a banda de la història de les Brigades. Relats humans, propers i directes, constatables, que generen la necessitat de saber més de les vides de molts dels voluntaris internacionals anònims i obviats per part de la historiografia tradicional.” *(Del pròleg de M. Lourdes Prades-Artigas)*



## De svo dedit

### Dones i promoció de monuments honorífics a Tàrraco

TERESA BUEY UTRILLA

Atenea, 21

ISBN: 978-84-1365-075-3

Català · 166 pàg. · 2023



“Aquest llibre és fruit d’un moment de maduresa en els estudis de gènere a l’antiga Roma, però també de la recerca epigràfica de Tàrraco, i probablement haurà de ser considerat entre les aportacions més destacades sobre la recerca de la dona romana a Hispània.” *(Del pròleg de Diana Gorostidi Pi)*



## Dones antifeixistes

### Estudi de Companya. Revista de la dona (1937-1938)

JÚLIA CUADRAT ROYO

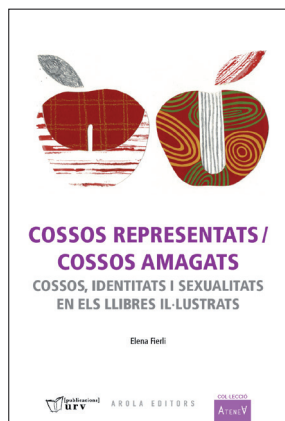
Atenea, 22

ISBN: 978-84-1365-134-7

Català · 228 pàg. · 2024



“Un treball que obre aquest camí apassionant de la recerca històrica de les persones sense rostre ni veu i que ens ajuda a poder entendre quina va ser la contribució real i el rol que van tenir les dones catalanes antifeixistes a la Guerra Civil Espanyola.” *(Del pròleg de Llibertes)*



**Cossos representats / cossos amagats**  
**Cossos, identitats i sexualitats en els llibres**  
**il·lustrats**

ELENA FIERLI

Atenea, 23

ISBN: 978-84-1365-260-3

Català · 166 pàg. · 2026



L'autora divideix el llibre en quatre apartats, que incideixen en els feminismes i els estudis de gènere, sobretot en les representacions iconogràfiques i textuals; quines i com són les construccions socials sobre gènere, cossos i sexualitats i la seva influència incontestable en els imaginaris i pensaments; què són i com funcionen els àlbums il·lustrats, i, per acabar, una anàlisi d'uns àlbums en concret que, malgrat alguns canvis o evolucions, encara mantenen estereotips o prejudicis.



**PUBLICACIONS DE LA UNIVERSITAT ROVIRA I VIRGILI**

Av. Catalunya, 35 - 43002 Tarragona

Tel. 977 558 474

[www.publicacions.urv.cat](http://www.publicacions.urv.cat)

[publicacions@urv.cat](mailto:publicacions@urv.cat)